

**YUNUS EMRE ORTAOKULU 6.
SINIFLAR MATEMATİK
NOTLARI -1**

KONU: ARİTMETİK ORTALAMA VE AÇIKLIK

ARİTMETİK ORTALAMA

Bir veri grubundaki verilerin toplamının veri sayısına oranı aritmetik ortalamayı verir.

ALİ'NİN TÜRKÇE NOTLARI ŞU ŞEKİLEDİR;

75

65

80

85

65

Türkçe not ortalamasını bulalım;

→ $\bar{X}$ şeklinde de gösterilir.

$$\text{Aritmetik Ortalama} = \frac{\text{Verilerin Toplamı}}{\text{Veri sayısı}}$$

$$\Rightarrow \frac{75 + 65 + 80 + 85 + 65}{5} = \frac{370}{5} = \underline{\underline{74}}$$

1. TAKIM

OYUNCU	BASKET SAYISI
EYLÜL	20
AKIN	23
METE	24
MİRAY	16
KAAN	17

2. TAKIM

OYUNCU	BASKET SAYISI
ÖZGE	21
EMRE	13
TOLGA	10
MERVE	30
MEHMET	21

HANGİ TAKIMI SEÇMELİYİZ NEDEN?

Takımların ortalamalarını bulunuz.

$$1. \text{ Takım ortalaması} = \frac{100}{5} = 20$$

$$2. \text{ Takım ortalaması} = \frac{95}{5} = 19$$

1. Takım seçilir.

AÇIKLIK

BİR VERİ GRUBUNDAKİ EN BÜYÜK VE EN KÜÇÜK VERİ ARASINDAKİ FARKA AÇIKLIK (RANJ) DENİR.

5, 7, 12, 35, 2, 54 veri grubunun açıklığını bulalım;

en büyük veri = 54

en küçük veri = 2

$$\text{açıklık} = 54 - 2 = 52 //$$

1.TAKIM

OYUNCU	BASKET SAYISI
ELİF	20
ELA	16
AHMET	19
İCLAL	18
DORUK	17

1. Takım seçilir

2.TAKIM

OYUNCU	BASKET SAYISI
EMİR	23
CEYLİN	10
YİĞİT	12
SUDE	28
OSMAN	17

HANGİ TAKIMI SEÇMELİYİZ NEDEN?

Takımların ortalamalarını bulalım.

$$1. \text{ Takım ortalaması} = \frac{90}{5} = 18$$

$$2. \text{ Takım ortalaması} = \frac{90}{5} = 18$$

Karar vermek için açıklığa bakmalıyız.

$$\text{Açıklık} = 20 - 16 = 4 \rightarrow \text{kapatmak kolay}$$

$$\text{Açıklık} = 28 - 10 = 18 \rightarrow \text{kapatmak zor}$$

26, 45, 36, 42, A

Yukarıdaki veri grubunun aritmetik ortalaması 38 olduğuna göre A kaçtır?

$$\text{Aritmetik Ortalama} = \frac{26+45+36+42+A}{5} = 38$$

$$26+45+36+42+A = 190$$

$$149 + A = 190$$

$$A \Rightarrow 190 - 149 = 41$$

Yaşlarının aritmetik ortalaması 24 olan üç kişilik bir gruba yaşı 48 olan bir kişi katılıyor.

Bu grubun yeni yaş ortalaması kaç olur?

$$\frac{3 \text{ kişinin yaş toplamı}}{3} = 24 \Rightarrow 3 \cdot 24 = 72 \text{ yaş toplamı olur.}$$

$$72 + 48 = 120 \rightarrow \text{yeni yaş toplamı 4 kişi oldu}$$

$$\text{Aritmetik Ortalama} = \frac{120}{4} = 30 \text{ olur.}$$

NOT: Bir veri grubuna ortalamadan büyük veri eklenirse ortalama **artar**, küçük veri eklenirse ortalama **azalır**.

5, 29, 20, 36, 45, 52, 13, 71, 26

Yukarıdaki veri grubunun aritmetik ortalaması ile açıklığının toplamı kaçtır?

30, 35, 42, A

Yukarıdaki veri grubunun açıklığı 15 ise A yerine yazılabilecek sayıların toplamı kaçtır?

↓
En küçük veri A

$$42 - A = 15$$
$$A = 42 - 15 = 27 //$$

↓
En büyük veri A

$$A - 30 = 15$$
$$A = 30 + 15 = 45 //$$

$$27 + 45 = 72 \text{ olur} //$$